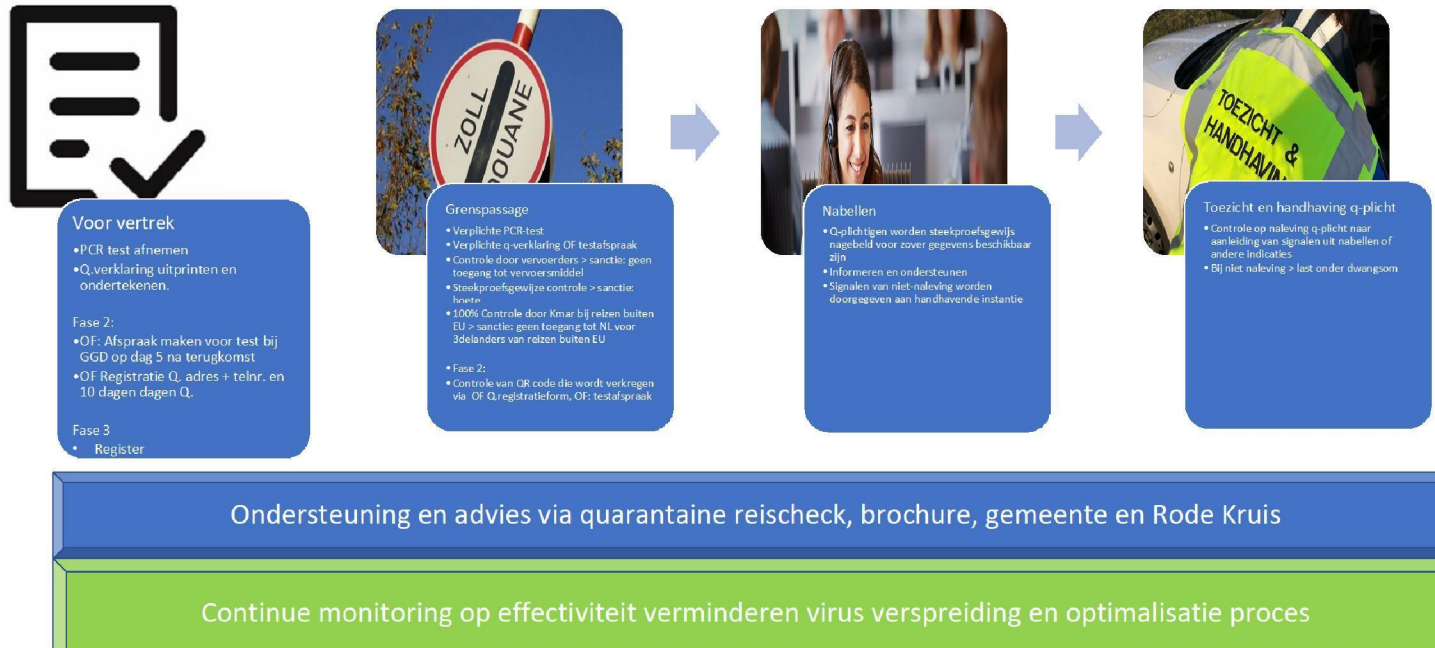

Quarantaineplicht inreizigers

Doel en noodzaak

- Doel: verhinderen dat mutaties en extra besmettingen Nederland binnenkomen
- Noodzaak:
 - Grotere besmettelijkheid gemuteerde virussen
 - Quarantaine-advies wordt slecht nageleefd, 27% december 2020
 - Diverse genomen maatregelen om quarantaine-advies na te leven hebben onvoldoende effect op het verbeteren van het nalevingsgedrag

Hoofdproces quarantaineplicht

Bespreekpunten

In het voortraject zijn de volgende bespreekpunten onderscheiden die verder in de sheets worden uitgewerkt:

1. Handhaving grenspassages:
2. Gegevens van reizigers
3. reizigers nabellen?
4. Handhaven q-plicht
5. Uitspraak rechter avondklok (nieuw)

Ad 1. Handhaving bij grenspassage (1/2)

Handhaving bij grenspassage via een vervoerder (bus, vliegtuig, ferry)

- Controle op de aanwezigheid van een q-verklaring vindt plaats via controle vóór vertrek door de vervoerder.
 - De vervoerder controleert nu al op aanwezigheid PCR-testbewijs en – bij vliegverkeer - gezondheidsverklaring. De q-verklaring wordt hieraan toegevoegd. Indien bewijzen en verklaringen niet overlegd kunnen worden wordt de toegang tot het vervoermiddel geweigerd
 - De Kmar controleert op de luchthaven nu al op de aanwezigheid PCR-testbewijs en gezondheidsverklaring. Q-verklaring wordt hieraan toegevoegd. Indien bewijzen en verklaringen niet overgelegd kunnen worden wordt de toegang tot NL geweigerd (enkel voor 3de landers uit landen buiten EU).
 - De veiligheidsregio's onderzoeken op grond van een aanwijzing van de minister van VWS nu al op de luchthaven, al dan niet steekproefsgewijs, of passagiers de verklaringen en bewijzen bij zich hebben. Het onderzoek naar de aanwezigheid van een Q-verklaring wordt hieraan toegevoegd.
 - Indien blijkt dat bewijzen en verklaringen niet overgelegd kunnen worden kan er richting de vervoerder handhavend worden opgetreden. Er vindt nu overleg plaats over de aanwijzing van de ILT als toezichthouder en hun mogelijke inzet bij andere vervoersmodaliteiten dan vliegtuigen. Sanctionering richting vervoerder vindt plaats via een last onder dwangsom.
- Deze vorm van handhaving kent geen belangrijke uitdagingen. Is enkel afhankelijk van wetswijziging.

Ad 1. Handhaving bij grenspassage (2/2)

Handhaving bij grenspassage van overige categorieën (primair automobilisten via de weg)

- Controle op de aanwezigheid van een q-verklaring en PCR-testbewijs vindt plaats via steekproefsgewijze controles aan de grens door de Kmar die hiervoor de eerst aangewezen instantie is.
- Indien een persoon geen verklaringen of testbewijzen kan overhandigen wordt dit gesanctioneerd via een boete (hechtenis van ten hoogste zeven dagen of geldboete van de eerste categorie 435,--).

Aandachtspunt: Dit zou een nieuwe taak zijn voor de KMar.

Voorstel: Aanpassen wetgeving en Kmar de tijdelijke taak opleggen om grenscontroles uit te voeren voor handhaving Q-verklaring en negatief PCR testbewijs. Hiertoe overleg voeren met minister J&V om dit gezamenlijk te realiseren.

Aandachtspunt: risico op niet naleven plicht door geringe pakkans.

Voorstel: In de eerste fase vindt handhaving plaats door uitgebreide communicatie campagnes (o.a. matrixborden bij de grens) en zichtbare handhavingsacties (fuijk). Vervolgens zeer regelmatig steekproefsgewijze controles blijven houden, zowel overdag als 's avonds en 's nachts. Ook zichtbare aanwezigheid Kmar aan de grens.

Ad 2. Gegevens reizigers

Om reizigers te kunnen nabellen (zie volgende dia) en toezicht te kunnen uitoefenen op de q-plicht moet bekend zijn wie de reiziger is, wanneer de reiziger de grens is gepasseerd, wat het verblijfadres is gedurende quarantaine en wat het telefoonnummer is.

Nieuw voorstel: Aanpak in fasen wat nu wel kan:

1. Gegevens van vervoerder alleen steekproefsgewijs opvragen. Vervoerder wordt in wetsvoorstel verplicht om deze veilig via trusted third party te delen met nabelteam. De gegevens zijn niet altijd bruikbaar.
2. Afspraak voor een test op dag 5 maken incl. Q.telnr/adres bij GGD OF invullen Q.plicht form
3. Naar een centraal register

Uitgangspunt 1: Alleen de groep reizigers die wordt gecontroleerd wordt opgeslagen

Uitgangspunt 2: We verwerken gegevens zo veel als kan in bestaande systemen (BZ / Vervoerders / GGD)

Voorstel: GO op start proces en requirements team (vrijdag 7 personen)

Ad 3. Nabellen

- Reizigers steekproefsgewijs nagebeld door GGD
- De reiziger wordt geïnformeerd over de q-plicht en wordt gestimuleerd en ondersteund om zich aan de q-plicht te houden.
- Bij niet naleving kan GGD adviseren aan de handhavende instantie om op te treden.

Aandachtspunt: GGD beleid is gesproken, donderdag komt voorstel in DPG-raad.

Ad 4. Handhaving q-plicht (1/2)

- Voor de handhaving van de q-plicht kiezen we voor bestuursrechtelijke handhaving via een last onder dwangsom:
 - Er moet onderzoek plaatsvinden of iemand een inreiziger is die onder de q-plicht valt. Ook moet onderzocht worden of iemand zich niet aan de q-plicht houdt. Dit maakt het uitschrijven van een boete minder geschikt,
 - De hoogte van een dwangsom moet voldoende prikkel bevatten om naleving af te dwingen. Dit bedrag kan een veelvoud zijn van de boetes die nu opgelegd worden bij overtreding van de twm. Dit maakt het een effectief instrument.
 - Degene die de last heeft ontvangen heeft het nog zelf in de hand of er een dwangsom betaald moet worden. Dit stimuleert het nalevingsgedrag meer dan op het moment dat diegene al een boete heeft ontvangen en dat bedrag "al kwijt is" (en wellicht ook een aantekening op zijn justitiele documentatie heeft gekregen)
- **Aandachtspunt:** voor toezicht en handhaving van de q-plicht wordt gedacht aan de burgemeester. De VNG geeft aan dat meerdere burgemeesters (met name onder de 250 kleinere gemeenten) deze taak niet willen uitvoeren. Hiervoor worden de volgende argumenten aangevoerd:
 - Men is huiverig voor het uitvoeren van controles achter de voordeur
 - Er is onvoldoende capaciteit aanwezig, gelet op de huidige handhaving op de coronamaatregelen

Ad 4. Opties handhaving quarantaine (2/2)

1. Signalen vanuit GGD gaan naar gemeentelijke handhavers. Gemeenten geven aan hiervoor geen capaciteit te hebben en niet achter de voordeur te willen handhaven.

Mogelijke oplossingen (*bespreken met MinBZK*):

- BenW zelf laten prioriteren waar ze capaciteit op zetten;
- Extra handhavingscapaciteit aan gemeenten ter beschikking stellen door het aanwijzen en inzetten van particuliere beveiligers.

2. Signalen vanuit GGD gaan naar handhavers veiligheidsregio. Deze staan hier nog neutraal in en willen nadenken over de consequenties. Wel zien ze bezwaren in de uitvoering: handhaving is erg intensief en wat te doen als betrokkenen niet open (willen), niet thuis zijn etc.?

Mogelijke oplossingen (*bespreken met MinVenJ*):

- Extra handhavingscapaciteit aan veiligheidsregio's ter beschikking stellen door het aanwijzen en inzetten van particuliere handhavers.

3. Signalen vanuit de GGD naar een centraal handhavingsorgaan in eigen beheer vanuit VWS. Dit zou een landelijk handhavingsteam kunnen zijn dat centraal wordt aangestuurd, met regionaal opererende handhavingsteams (inhuur particuliere handhavers).

Opties zijn besproken met VNG, diverse burgemeesters en enkele directeuren veiligheidsregio's. Alle partijen zien de nodige uitvoeringsproblemen.

Voorstel: agenderen voor veiligheidsberaad van komende maandag.

Ad 5. Uitspraak avondklok

- Voorzieningenrechter stelt proportionaliteit van maatregel voor tegengaan virusmutaties ter discussie
 - Ernst virusmutaties onvoldoende inzichtelijk
 - Effectiviteit maatregel niet onderbouwd
- Situatie avondklok niet helemaal vergelijkbaar
 - Avondklok richt zich op de gehele bevolking, maar is relatief beperkt in tijd
 - Q-plicht richt zich op reizigers, maar duurt 5-10 dagen
- Komende tijd meer inzicht in proportionaliteit en subsidiariteit door spoedappel en spoedwet
- Consequenties:
 - Onderbouwing noodzaak onder vergrootglas
 - Grotere procesrisico's door uitspraak voorzieningenrechter en gemotiveerde procespartij
- Na ontvangst uitspraak hof en advies Raad van State kunnen we een betere inschatting maken van procesrisico's en consequenties voor wetsvoorstel.

Planning + Mogelijke escalatie

- Donderdag 18-2 DPG-raad over rol GGD om na te bellen Q.
Plicht.
GGD staat open voor
- Maandag 22-2 Veiligheidsberaad agenderen tbv. Toezicht en handhaving

Te bespreken in BWO

- Avondklok en consequenties daarvan (proportionaliteit)
- Inzet toezicht; VNG / Veiligheidsberaad
- Inzet KMAR
- Beginnen met decentraal delen van noodzakelijke gegevens in aanloop naar centraal register. Medewerking vervoerders (IenW) noodzakelijk voor aanleveren gegevens in fase 1
- Hoe omgaan met q-plicht positief getesten (1 wetsvoorstel of splitsen)